

**Naalakkersuisut Siulittaasuata Kuupik Kleistip Namminersornerup
atuutitinneqalernerani 21. juni 2009 unnukkkut nerersuaqatigiinnermi oqalugiaataa**

Ataqqinartorsuaq Dronning Margrethe, Kunngikkormiutut Ataqqinassusilik Prins Henrik, Kunngikkormiutut Ataqqinassusilik Kunngissaq Frederik Kunngikkormiutullu Ataqqinassusilik Kronprinsesse Mary.

Asasakka Nunaqqatikka avataaniillu tikeraartivut ataqqinartut - Islandip Præsidentia Ólafur Ragnar Grímsson, Naalagaaffeqatitta sinniisaat nunaniillu allanit aallartitat minnerunngitsumillu naggueqativut akitsinniit nalliuttorsioqataajartortut.

Nuannaarutigeqaara ullumi ullormi uagutsinnut taama persuarsiorntartigisumi peqatigaluta nalliuttorsioqataagassi nuannaarnitsinnilu ilalersoratsigut qujanaq.

Ullumi killiffipput tulluusimaarutigaarput. Tassami nunatsinni oqaatsit atorlugit tamat oqartussaaqataanerisa ineriartortinneqarnerata oqaluttuassartaa sivisugisassaangilaq.

Siulivut allaanerujussuarmik inuusaaseqarsimapput oqarsinnaavugullu 1863-imi Paarsisutoqqat kitaata avannaani kujataanilu pilersinneqarnerisigut inuiaat kalaallit oqaatsit atorlugit tamat oqartussaaqataanerannik atortitsinermik aatsaat aallarnisaavigineqalersut. Tassa nunatsinni tamat oqartussaaqataanerisa ineriartortinneqarnera ukiut 150-iunngitsulluunniit ingerlaneranni pisimavoq.

Inuiaqatigiittut ineriartorsimanerput sukkasuumik ingerlasimavoq taamaakkaluartorli nuannaarutigaarput inuiannik allanik suleqateqarluta angusavut angugatsigit.

Nunat Inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Nalunaarutaat siornaak ukiakkut akuersissutigineqarpoq. Nalunaarutip akuersissutigineqarnissaa anguniarlugu Kalaallit Nunaat oqaloqataasimavoq, inuiattut pisinnaatitaaffitta illersorneqarnissaat angorusukkatsigu. Anguniarsimavarput immitsinnuunnaq sullinnata, kisiannili nunarsuarmioqativut suleqatigalugit.

Nunarsuarmioqataanisinni aqutissiueqataaniartarsimavugut ullumili angusarput alloriaqqinneruvoq - inuiattummi akuerisaavugut Nunat Inoqqaavisa akornanni maligassuisutut inissilluta.

Aperisoqarsinnaavorlu inuiattut akuerisaaneq sumut atussaneripput kiisalu sumut iluaqutiginnaaneripput. Akuerisaagatta inuiattut illersugaanitta inatsitigut inissisimamera nukittunerulerpoq anguniassavarpullu taamatut inissinnitta Naalagaaffiit Peqatigiit ataanni pisortatigoortumik akuerineqarnissaa.

Tamanna angugatsigu Danmark-ip Naalagaaffiata takuteqqissavaa nunarsuatsinni Naalagaaffiit akornanni inuiaat pisinnaatitaaffiisa imminnullu oqartussaafiginerisa illersorneqarnissaat atorluarneqarnissaasalu tungaatigut siuttuunini.

Taamaattumik Danmark-ip Naalagaaffia taama angusaqaqatigiinnitsinni pilluarit.

Qujanaq peqatigigatsigut naligisatullu isigaluta suleqatigigatsigut, angusammi matuma anguniarnerani aqusaarsimasavut imaannaasimanngillat taamaakkaluartorli naapeqatigiiffiusumik angusaqarpugut.

Maanna Naalagaaffeqatigiinnerup iluani nutaarluinnarmik ingerlariaqqissinnaanngorpugut. Nunatsinni Naalakkersuisut nutaarluinnaapput Danmark-imilu ministeriuneq nutaarluinnaavoq. Qilanaaraara naligiissumik ataqqeqatigiissumillu suleqatigalusi nunatsinnut ajunngitsussanik sulii amerlanerungaartunik angusaqaqatigisalernissarsi.

Iisimaqqissaarparpullu Namminersornerup eqqunneqarnera uatsinnut kalaallinut pisussaaffiliimmat. Akisussaaffimmik sulii annerusumik tiguserusuppugut immitsinnut oqartussaaffigerusukkatta. Taamaaliussaagut nunarsuarmioqatitsinnut ammasumik pissuseqarluta.

Nunarsuarmioqataanerput avaaqqunneqarsinnaanngilaq. Nunarput nunaassaaq ammasoq, tikikkuminartooq toqqissisimanermillu misigiffiusoq.

Naak nunarsuarmi inissisimanissarput nutaaq nassaarisussanngoraluaripput, taamaattoq kinaassuserput kimikillisillugulusooq immitsinnut inississanngilagut. Kinaassuserput nittarsaakkusupparput inuiattummi assigiinngissuteqarnerput pisuussutaavoq annertoq, uagullu kalaallit nunarsuarmioqatitsinnut sulii tunniussassaqaarpugut.

Nunami assissaqanngiusattumik alianaassuseqartumi inuuvugut. Nipaassuseq qoqernaannangajattorlusooq sulii maani misigisassaavoq. Silaannarissusersuaq naliitsoq sulii maani misigisassaavoq. Sumorsuaq erseqqissumik isigisinnaaneq sulii maani misigisassaavoq. Qaamarngup nikerarnerata ajasoornatui misigisassat ilagaat pinngortitamilu tupinnaannartumik pinnissuseqartumi inuuvugut.

Aamma nunami nunarsuup assingani inissisimanermigut pingaaruteqaqisumi inuuvugut. Maannalu alloriaqqinnitsinni periarfissat nutaat ammarumaartussat tappiffigalugit iluaqutiginiassavagut.

Ullumi Namminersornerup atuutinneqalernerani angusaq alla imaannaanngitsoq anguarput, tassa nunatta pisuussutaanut tamanut piginnittunngoratta. Namminersornerulluni Oqartussaaneq 1979-imi eqqunnialeratsigu pisuussutinut tamanut piginnittoorusunnerput anguniarsimavarput – iluatsinngitsumillu.

Maanna ukiut 30-t qaangiussimalerput Naalagaaffeqatigiinnermilu ima inerisimatigilersimavugut alloriaqqissinnaalerluta. Tamanna uagut kalaallit nuannaarutigeqaarput immitsinnummi oqartussaaffiginerput annertusassagutsigu aamma iluaqutissarisinnaasagut akisussaaffigisariaqarpagut.

Namminersorneq pillugu inatsisikkut angusavut annertoqaat. Suliaq peqqissaarussaalluinnarluni kalaallillu aallartitaannit allorassaaqatigiiffigineqaqqissaarluni naammassineqarpoq.

Isumalioqatigiissitaq kingulleq kisimi ilungersorsimanngilaq, tamannami sioqqullugu Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitaq kalaaliinnarnik inuttaqartoq ukiuni sisamangajanni sulivoq isumaliutissiissumillu tunngaviliisuusumik naammassisaqarluni.

Tamavissi Isumalioqatigiissitani taakkunani marlunni sulisimasut politikereerit atorfilittallu suliiassinni tunniussimalluinnarlusi ilungersuuteqarsimanissinni uummammit pisumik qutsavigingearpassi suliamillu pitsaasumik naammassisaqarnissinni pilluaritsi.

Annerpaamilli qutsavissaraakka nunaqqatikka. Kikkuugaluarussiluunniit inuiaqatigiit ingerlatitaaneranni tunniussaqarassi Namminersorneq anguarput. Tamatta inuttut ataasiakkaarluta tunniussaqartarnitsigut inuiattut ataatsimoortuunitsinnut tunissuteqartarpugut.

Anersaaq taanna pigalugu – ataqpeqatigiilluta, ataqatigiilluta naligiillutalu ingerlaqatigiissaagut. Ullumi inuiattut nammineq aalajangiisinnaassuseqarnerput Namminersorneq pillugu Inatsisip atuutilerneragut naqissuserneqarpoq – qamannga pisumik pilluaqqigitsi.

Ullortuneq naangajalerpoq qaamanerlu nukissamik aatsisuusoq uteqqittuarterpoq. Qujanaq